

Dairesi	Karar Yılı	Karar No	Esas Yılı	Esas No	Karar Tarihi
VERGİ DAVA DAİRELERİ	2001	412	2001	285	09/11/2001

KARAR METNİ

İNCELEMENİN İŞYERİNDE YAPILMAMIŞ OLMASININ TARHİYATI KUSURLANDIRMAYACAĞI, MAHKEMECE YÜKÜMLÜDEN DEFTER VE BELGELERİNİN GETİRTİLEREK KATMA DEĞER VERGİSİ İNDİRİMİNİN YASAYA UYGUNLUĞUNUN TESPİTİ GEREKİRSE KARŞIT İNCELEME İÇİN VERGİ DAİRESİNİN HABERDAR EDİLMESİ GEREKTİĞİ HK.<

Temyiz Eden: ... Vergi Dairesi Müdürlüğü

Karşı Taraf: ... Anonim Şirketi

(Tebliğat, Tebliğat Kanununun 35 inci maddesine göre yapılmıştır.)

İstem Özet: Radyo işletmeciliği yapan yükümlünün 1995 yılı defter ve belgelerinin incelemeye ibraz edilmemesi nedeniyle adına resen kaçakçılık cezalı katma değer vergisi salınmıştır.

Davayı inceleyen ... Vergi Mahkemesi ... günlü ve ... sayılı kararıyla tarhiyatı kaldırmıştır. Temyiz istemini inceleyen Danıştay Dokuzuncu Dairesi 16.11.2000 günlü ve E:1999/1933, K:2000/3377 sayılı kararıyla; yükümlünün ... Ajanstan 23.8.1995 tarihinde devraldığı özel radyoyu ... adı altında işlettiği, şirketle ilgili olarak yapılan araştırmada ... Ajans adına basılmış iki cilt reklam sözleşmesinin ele geçirildiği, iki cilt sözleşmenin seri numaraları dikkate alındığında, kullanıldığı tespit edilemeyen diğer 347 adet reklam sözleşmesinin de kullanıldığı ve 1995 ve 1996 yıllarında kayıt ve beyan dışı bırakılan hasılat bulunduğu, ayrıca defter ve belgeler ibraz edilmediğinden katma değer vergisi indirimlerinin de nazara alınmayacağı görüşüyle tarhiyat yapıldığı, yükümlü, defter ve belgelerini daireye getiremeyeceğini bildirerek incelemenin işyerinde yapılmasını inceleme elemanından talep etmediğine göre incelemenin işyerinde yapılmamış olması tek başına tarhiyatı kusurlandıracak nitelikte bir noksanlık sayılamayacağından vergi mahkemesinin incelemenin işyerinde yapılmamış olmasının tarhiyatın terkin sebebi olduğu yönündeki gerekçesinde isabet bulunmadığı, bu durumda mahkemece defter ve belgelerin yükümlüden istenmesi, alış faturalarının defterlere kaydedilip kaydedilmediğinin araştırılması ve bunun sonucuna göre karar verilmesini gerektiği, ... Ajans adına bastırılmış iki cilt reklam sözleşmesinin elde edilmesinden hareketle yükümlü tarafından kullanıldığı varsayılan 347 adet sözleşmeden dolayı saptanan matrah farkının ise varsayıma dayalı olduğu gerekçesiyle terkinde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle kararın katma değer vergisi indirimlerine ilişkin kısmını bozmuştur.

Bozma kararına uymayan ... Vergi Mahkemesi ... günlü ve ... sayılı kararıyla; 213 sayılı Yasanın 139 uncu maddesi uyarınca incelemenin esas itibarıyla mükellefin işyerinde yapılacağı, dairede inceleme yapılmasının belirli şartlara bağlandığı, incelemenin dairede yapılmasını gerektiren yasal herhangi bir neden ileri sürülmezsizin defter ve belgelerin doğrudan dairede inceleme yapılmak üzere istenmesinde ve defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle yapılan tarhiyatta yasaya uyarlık görülmediği gerekçesiyle kararında direnmiştir.

Direnme kararı vergi dairesince temyiz edilmi ve inceleme raporuna dayalı olarak yapılan tarhiyatın yasaya uygun olduğu ileri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi Ali ALPAN'ın Düşüncesi : Katma değer vergisi indiriminin belgelendirilmesi için indirim konusu yapılan katma değer vergisinin yer aldığı faturaların defter ve belgelere kaydı zorunlu olup, mahkemece yükümlüden defter ve belgeleri istenerek bu zorunluluğa uyulup uyulmadığı saptanabilir.

Bu nedenle temyiz isteminin kabulü ile ısrar kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Zerrin GÜNGÖR'ün Düşüncesi : İstem, yükümlü şirketin 1995 yılı defter ve belgelerini incelemeye ibraz etmemesi nedeniyle dönem katma değer vergisi matrahlarının re'sen takdir edilmesi ve indirim konusu yaptığı katma değer vergisinin reddedilmesi neticesinde, 1995 yılı 8, 9, 10, 11 ve 12. ayları için re'sen tarh edilen kaçakçılık cezalı katma değer vergisinin, kayıt dışı hasılat tespitinin varsayıma dayalı olduğu, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 139. maddesi hükmü gereği vergi incelemesinin dairede yapılmasını gerektiren kanuni herhangi bir sebep gösterilmeden defter ve belgelerin doğrudan dairede inceleme yapılmak üzere istenmesinde ve defter ve belgelerin ibraz edilmediği gerekçesiyle 213 sayılı Kanununun 30./3. maddesine göre re'sen tarhiyat yapılmasında yasa hükmüne uyarlık bulunmadığından bahisle terkin yolundaki kararda, Danıştay bozma kararına uyulmayarak ısrar edilmesine dair vergi mahkemesi kararının bozulmasına ilişkindir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 139. maddesinde; vergi incelemelerinin esas itibarıyla incelemeye tabi olanın işyerinde yapılacağı iş yerinin müsait olmaması, ölüm, işin terkedilmesi gibi zaruri sebeplerle incelemenin işyerinde yapılmasının imkansızlığı veya mükellef ve vergi sorumlularının istemeleri halinde incelemenin dairede yapılabileceği bu takdirde incelemeye tabi olanın lüzumlu defter ve vesikalarını daireye getirmesinin kendisinden yazılı olarak isteneceği, incelemenin dairede yapılması halinde istenilen defter ve belgeleri belli edilen zamanda mazeretsiz olarak getirmeyenlerin bunları ibraz etmemiş sayılacağı kurala bağlanmıştır.

Olayda incelenmek üzere istenen defter ve belgelerin 256. maddeye göre ibrazı zorunlu

olduğu halde belirtilen sürede ibraz edilmemesi ve yükümlünün incelemenin işyerinde yapılması gerektiği hususunu inceleme elemanına bildirmemesi karşısında, incelemenin işyerinde yapılmamış olmasının tek başına tarhiyatı kusurlandıracak nitelikte bir noksanlık sayılamayacağından vergi mahkemesince yükümlüden defter ve belgeleri istenerek, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 29. ve 34. maddeleri hükümleri gereğince ihtilaflı dönemde indirim konusu yapılan katma değer vergilerinin alış faturalarında yer alıp almadığı ve yasal defterlere kaydedilip kaydedilmediği araştırılarak sonucuna göre karar verilmesi gerekirken incelemenin işyerinde yapılmadığı gerekçesiyle beyan edilen katma değer vergi indirimlerinin reddedilmesi sonucu bulunan matrah kalemi üzerinden yapılan cezalı tarhiyatın terkinine karar verilmesinde isabet görülmemiştir.

Bu nedenle temyiz isteminin kabulüyle, vergi mahkemesinin ısrar kararının bozulması gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Radyo işletmeciliği yapan yükümlünün 1995 yılı defter ve belgelerini incelemeye ibraz etmemesi nedeniyle katma değer vergisi indirimleri kabul edilmeyerek adına salınan kaçakçılık cezalı katma değer vergisini kaldıran vergi mahkemesi ısrar kararı temyiz edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 139 uncu maddesinde vergi incelemelerinin esas itibarıyla incelemeye tabi olanın işyerinde yapılacağı, işyerinin müsait olmaması, ölüm, işin terk edilmesi gibi zaruri sebeplerle incelemenin işyerinde yapılmasının imkansız olduğu veya mükellef ve vergi sorumlularının istemeleri halinde incelemenin dairede yapılabileceği, incelemenin dairede yapılması halinde istenilen defter ve vesikaları belli edilen zamanda mazeretsiz olarak getirmeyenlerin bunları ibraz etmemiş sayılacağı kurala bağlanmış, 256 ncı maddesinde de yükümlülerin muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü defter, belge ve karneleri muhafaza süresi içinde yetkili makam ve memurların talebi üzerine ibraz ve inceleme için arz etmeye mecbur oldukları belirtilmiştir.

Olayda yükümlü şirketin 1995 ve 1996 yılı defter ve belgelerinin incelenmek amacıyla ibrazı yazı ile istendiği halde herhangi bir mazeret de belirtilmeksizin ibraz edilmediği anlaşılmıştır.

İncelenmek üzere istenen defter ve belgelerin 256 ncı maddeye göre ibrazı zorunlu olduğu halde belirtilen sürede ibraz edilmemesi ve yükümlünün incelemenin işyerinde yapılması gerektiği hususunda inceleme elemanına yönelik herhangi bir istemi bulunmaması karşısında defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle olayda resen takdir nedeni bulunmaktadır. İnceleme elemanınca, defter ve belgelerin incelemeye ibraz edilmemesi nedeniyle yükümlünün katma değer vergisi indirimleri kabul edilmemiş ise de; mahkemece, yükümlüden defter ve belgeleri istenerek; 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 29 ve 34 üncü maddeleri uyarınca ihtilaflı dönemde indirim konusu yapılan katma değer vergilerinin, davacı şirkete yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda yer alıp almadığının ve defterlerinde kayıtlı olup olmadığının tespiti için, ibraz edilecek bu faturalardan vergi dairesi de haberdar edilip, gerçek mal teslim ve hizmet alımına ilişkin olup olmadıklarının araştırılması sağlandıktan sonra, bu araştırma sonucu değerlendirilmek suretiyle dava hakkında karar verilmesi gerekirken incelemenin işyerinde yapılmamış olması nedeniyle tarhiyatın kaldırılması yolunda verilen kararda hukuka uygunluk görülmemiştir.

Bu nedenlerle temyiz isteminin kabulüne ... Vergi Mahkemesinin ... günlü ve ... sayılı ısrar kararının bozulmasına yeniden verilecek kararda karşılanacağından yargılama giderleri yönünden hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına, 9.11.2001 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

X - K A R Ş I O Y

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddiaların ısrar kararının bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığı görüşüyle karara katılmıyoruz.

XX- K A R Ş I O Y

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 139 uncu maddesinde vergi incelemelerinin esas itibarıyla incelemeye tabi olanın işyerinde yapılacağı, işyerinin müsait olmaması, ölüm, işin terk edilmesi gibi zaruri sebeplerle incelemenin işyerinde yapılmasının imkansız olduğu veya mükellef ve vergi sorumlularının istemeleri halinde incelemenin dairede yapılabileceği, incelemenin dairede yapılması halinde istenilen defter ve vesikaları belli edilen zamanda mazeretsiz olarak getirmeyenlerin bunları ibraz etmemiş sayılacağı kurala bağlanmış, 256 ncı maddesinde de yükümlülerin muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü defter, belge ve karneleri muhafaza süresi içinde yetkili makam ve memurların talebi üzerine ibraz ve inceleme için arz etmeye mecbur oldukları belirtilmiştir.

Olayda yükümlü şirketin 1995 ve 1996 yılı defter ve belgelerinin incelenmek amacıyla ibrazı yazı ile istendiği halde herhangi bir mazeret de belirtilmeksizin ibraz edilmediği anlaşılmıştır.

İncelenmek üzere istenen defter ve belgelerin 256 ncı maddeye göre ibrazı zorunlu olduğu halde belirtilen sürede ibraz edilmemesi ve yükümlünün incelemenin işyerinde yapılması gerektiği hususunda inceleme elemanına yönelik herhangi bir istemi bulunmaması karşısında

defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle olayda resen takdir nedeni mevcut olup, mahkemece, yükümlüden defter ve belgeleri istenerek yapılacak inceleme sonucuna göre dava hakkında karar verilmesi gerektiği görüşü ile kararın gerekçesine bu yönden katılmıyorum.
BŞ/ŞGK